

עוד על מדיניות היובש בריאות, פוריות וייצור חלב

עופר קרול
ofer1939@netvision.net.il

נראה שמדובר הזנה תומך יותר משקיע כלכלי לקיצור תקופת היובש בהשפעתו על הפוריות ולא גגיעה בייצור החלב, באיכות הקולוסטרום ואולי אפילו תוספת מה של חלב עתיר מוצקים, בעשרה ימי החילב שיתווסף לתחילה המסתהימת

מעניין היה בתרון של קבוצת ה-28 בייצור שמן החלב (חמ"ש). תוצאות העבודה זו מראות יתרון לטיפול היובש הקצר על המצב הגוףני וממצאים מטבולים שיכולים להצביע על תחולות המלטה.

מספר מחקרים מצאו יתרון בייעילות הטיפול האנטיוטי דווקא בקרבות היובש הקצר. מאידך תתקנן בעיה במצבה שאירועות בחלב במידה והיובש יהיה קצר מ-45 יום. נתונים רבים מראים עלייה בפעולות השחלה בעקבות קיצור היובש. פחותות הזורות להריון נמצא אפליו בטיפול הקיצוני של 5 ימי יובש. נראה שימוש נכון של יובש קצר מפחיתה את תופעתamazon האנרגיה השילילית, מפחיתה מופע של תחולות מטבולית ומשפר את הפוריות.

בעבודה אחרת (Watters et al 2008) כתבים המחברים כי "amazon האנרגיה השתרפּ במשק היובש הקצר". ובעודנה נוספת מ-2009 נמצא כי היובש הקצר הפחתת את מספר הפורות שלא ביצוע ונמדדה עלייה בפוריות. אשרו לממצאים אלו במסר ע"י Grummer et al (2010) והוא מסכם כי "קייזר ימי היובש שהשוואה יובש בן 54 ימים ל-34. והוא מסכם כי קיצור ימי היובש צמצמו את מספר הימים עד לביקור הריאוון, הפחתת את מספר הימים הפתוחים והקטין משמעותית את מספר הפורות שלא התעברו עד ל-150 ימי חילבה. עיקר ההשפעה נמצאה בפורות בוגרות מתחילה שנייה ומעלה".

המצאים בישראל

מספר משקים כבר הצליחו בשנים האחרונות את מדיניות היובש הקצר וכאשר המשק התומך קיים, התוצאות לא מחרחות לבוא.

לדוגמה נביא כאן נתונים אחד המשקים שלו שהנaging משק יובש שבו מודיע הייבוש הסם בין 220 ל-232 ימי הריון לפורות רזות ושמנות בהתאם (המביבירות מקבלות עד כ-5 ימי יובש במוצע). ממצאי ההתערבות ומספר הזורות להריון שופר עד לכדי 69.6% התערבות הזורה ראשונה במביבירות ו-53% בפורות בוגרות. סך הזורות להריון 1.6 ומספר ימי הריק 105 ו-111 במביבירות ובפורות בהתאם.

נראה שמשק הזנה תומך (ולא יובש קצר לקיצור תקופת היובש בהשפעתו אפידומולוגנו) יתנו יתרון משקי וככלילו לקיצור תקופת היובש בהשפעתו על הפוריות ולא גגעה בייצור החלב, באיכות הקולוסטרום ואולי אפילו תוספת מה של חלב עתיר מוצקים, בעשרה ימי החילב שיתווסף לתחילה המסתהימת. ■

Cדיניות הייבוש של פרת החלב נמצאת בדיון ואולי אפילו בקונפליקט. מאמרם רבים ניתנת למצוא בספרות המדיניות שdoneות בנושא זה. סיבת הדיון נעוצה כנראה בדרך ניתוח הממצאים והתוצאות.

R. R. Grummer & R. R. Rastani בರישמה מפורשת ומונמקת הטיב המציגים הדנים בנושא. את הסיבות לחילוק הדעות ואת ממצאי החוקרים הדנים בתחום דיווח על מספר עבדות המראות הפסד של כ-5% חלב בתחלובה העוקבת לאחר יובש קצר. ניתוח העבדות האלו מראה כי הן תוצאות נITCHIMים רטראנסטיטיביים של עדדים משהרים ולא של ניסויים מסודרים, שבהם נבנה היובש הקצר ע"י מדיניות תומכת (מרבית הפסד ייצור החלב נמצאת אצל פרות שתקופת היובש שלחן יודה מ-40 ימים). נראה שימוש יובש ייעודי אפשר קיצור היובש עד לכדי כ-45 يوم ללא הפסד בייצור החלב.

קייזר היובש כשהוא נעשה בליווי משק תואם, מאפשר החזקת כל היבשות במנה אחת שתקל מעד על המשק. מעבר למנה אחת, תאפשר גם חלוקת העדר לקבוצות גיל כבר בתקופת היובש, דבר שלא ספק, יש לו יתרון משמעותי בהתנהגות הפורות.

עבודה ישנה בחנה עדדים גבוהים ומנוכים בתנובה ומצאה יתרון ליובש ארוך, רק בעדרים נמוכי תנובה. הקשר של החוקרים בעובדה זו, היה בין רמת הזנה נמוכה בתחלובה והצורך ביובש ארוך יותר לשיקום המצב הגוףני של הפורות.

עבודות רבות מראות על חשיבות יתרון היובש הקצר לפורות בוגרות וגם לפירות שהתעברו קשה בתחלובה שלפני היובש. במכירות, נראה למיבורית החוקר, שרצוי לשמור על המדיניות הקיימת של כ-60 ימי יובש, אך לא לעלה מזה.

משק ההזנה

משטר ההזנה המסורתית כלל שתי מנות. האחת בתחילת היובש והשנייה בהכנה. ההבדל בין שתי מנות אלו הוא בעיקר בשיעור המזון הגס ורכיביו האנרגיה והחלבון. משטר של מנה אחת דומה למעט מנת בינויים, מאוחר ומתן מנת הכנה לכל תקופת היובש עלול להביא להשמנת יתר. ניסוי שנעשה ע"י Rastani et al (2005) בבחן שלושה משבי יובש. 54, 29 ו-28 ולא יובש כלל. התוצאה בפועל הייתה: 54, 29 ו-5 ימים בה坦אה. בעובדה זו לא נמצא הפרש מובהק בייצור החלב בין 54 ל-29 ימי יובש. הפורות לא יובש כלל הפסידו 5% בייצור החלב. נמצא